

Gefaseerd knotten voor een rijker flora- en faunaleven!

Wilgen worden geknot in de periode van begin november t/m begin maart. Een knotwilg is op een bepaalde hoogte afgezaagd en nieuwe scheuten vormen de nieuwe staken. De staken groeien in enkele jaren uit tot flinke stammen. Door deze grote massa kan de boom bij wind bezwijken door ontworteling of inscheuring. Om dit te voorkomen is het zaak dat de uitgegroeide staken teruggezet kunnen worden: het knotten. Veelal wordt dit uitgevoerd door enthousiaste vrijwilligersgroepen. Zonder dit werk verdwijnt de karakteristieke knotwilg uit ons landschap en is dus van groot belang. In de wintermaanden zult u duidelijk het resultaat zien in het landschap: rijen met keurig netjes geknotte wilgen.

Behalve het behoud van de boom zelf, is ook het behoud van de habitat voor vele dier- en plantensoorten van belang. Knotwilgen bieden aan een groot aantal dieren een schuil- en broedplaats. Als alle knotwilgen in een biotoop kaal geknot worden betekend dit een aanslag op het leven dat hiervan gebruik maakt. Een veranderde aanpak van het knotbeleid is daarom van belang om ook het ecosysteem en de biodiversiteit van de bewoners en zijn bezoekers te beschermen en dus veilig te stellen voor de toekomst. De doelgroep voor een aangepast knotbeleid betreft niet alleen de vrijwilligers van de knotploegen, maar ook gemeenten, boeren, buitenlui en burgers met grote stukken grond. Kortom; iedereen die wilgen heeft en deze onderhoud, willen we motiveren om gedifferentieerd te gaan knotten.

Leven dat baat heeft bij een veranderend knotbeleid.

Bijen

Tijdens de bloeiperiode produceert de wilg veel stuifmeel, dit stuifmeel is de voedselvoorziening van vele vogel- en insectensoorten. Solitaire bijen zijn afhankelijk van het stuifmeel. De koningin begint met het verzamelen van stuifmeel en haalt deze onder andere uit knotwilgen. Honingbijen trekken naar een gebied waar veel wilgen staan. Als er voldoende stuifmeel voorradig is kunnen de jongen goed gevoed worden. Dit resulteert in een sterke populatie bijen. Door een gezonde start kunnen zij de zomer goed doorkomen.

Foto Pieter van Breugel

Insecten

Er zijn wel zestigduizend soorten insecten. Loopkevers kunnen een afstand overbruggen van tien meter per jaar. Een loopkever leeft hooguit drie jaar. Als de afstand tussen knotwilgen te groot is en deze zijn ook nog eens allemaal kort geknot, hongert dat soorten uit die niets anders hebben. De wilgenboktor, het wilgenhaantje en de wilgenbladwesp zijn insectensoorten die bijna uitsluitend op de knotwilg voorkomen. Het stuifmeel trekt insecten aan en dus ook insectenetende vogels.

Vlinders

Vlinders hebben waardplanten nodig voor de voortplanting. Er zijn specifieke soorten die hun eitjes alleen op wilgenblaadjes leggen. In het voorjaar komen die eitjes uit en eten de rupsen zich vol met wilgenblaadjes om zich daarna te verpoppen tot nieuwe vlinders. Vooral boswilg en katwilg staan bekend als waardplant voor meerdere vlinders. Denk bijvoorbeeld aan de Wilgenhoutrups. Er zijn meer nachtvlinders die de wilg als waardplant hebben. De rups van de Wilgenwespvlinder (*Synanthedon formicaeformis*) leeft in de stam / takken / twijgen

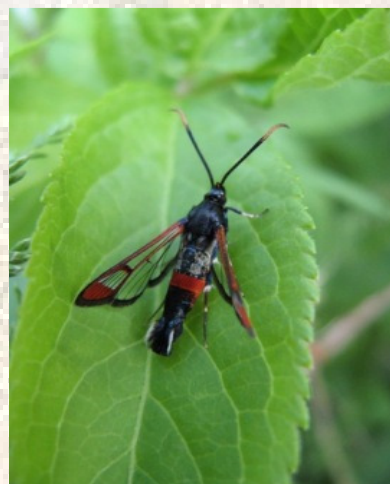

Foto Louise de Kort

van de wilg. De rups van het Kameeltje (*Notodonta ziczac*) eet blad van voornamelijk jonge bomen. Voor de vlinders is het belangrijk dat niet alles in een keer geknot wordt, want dan kan een volledige populatie ineens verdwijnen. Net als bij het maaien van grasbermen, zal het gefaseerd knotten zijn voordelen hebben.

Vogels

Knotwilgen bieden door hun dichte beschutte kruin en hun vaak holle stam, veel nest- en schuilgelegenheden voor allerlei diersoorten zoals: vogels, wilde eenden, muizen, marters, vleermuizen en insecten. Knotwilgen staan voor een rijke biodiversiteit. De steenuil, die hoog in de voedselketen staat, voelt zich hier ook erg thuis. De holtes in de knotwilgen fungeren als broedplaats en hij vindt er zijn voedselbronnen als muizen, insecten en kleine vogeltjes.

Foto Ad Sprang

Hoe willen we het dan wel?

Hoe kunnen we het knotten op een andere manier in ons systeem passen. Als mens kunnen wij waarde toevoegen aan een gebied. Variatie behouden in de natuur is een belangrijke zaak. Dat kunnen we bereiken door gefaseerd te knotten. Knot niet alle bomen in één keer kaal, maar laat ook een aantal knotwilgen ongemoeid zodat allerlei diersoorten hun voedsel-, leef-, -schuil en nestgelegenheden blijven behouden. Knot bijvoorbeeld om en om, of knot een rij wilgen in de directe omgeving niet. Knotten kan men het best doen, om de twee jaar, een-jarig opslag geeft nog geen stuifmeel- nectar. Deze wijze van knotten geeft dus extra werk. Hou daarbij in je gedachten waarvoor je het doet, mens en dier varen wel bij een rijkere flora- en faunaleven!

Gefaseerd knotten voor een rijkere flora- en faunaleven!

natuur dichtbij huis
Brabants Landschap